

Robin Mattila

OSAKESIJOITTAJAN ENSI ASKELEET

Liiketalouden koulutusohjelma

2019

OSAKESIJOITTAJAN ENSI ASKELEET

Mattila, Robin
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Syyskuu 2019
Sivumäärä: 47

Asiasanat: Osakesijoittaminen , riski, hajauttaminen, tuotto, vero

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia osakesijoittajien ensimmäisiä askeleita osakesijoittamiseen. Tutkimusosuudessa käytiin läpi kymmenen eri teeman avulla, minkälainen lähtötilanne neljällä eri sijoittajalla oli osakesijoitusta miettiessä. Tavoitteena oli saada selville mahdollisimman tarkasti miten osakesijoittamisen maailmaan kannattaisi lähteä liikkeelle ja mitkä ovat ne polttavat kysymykset sijoittamisessa, ennen kuin uskaltaa osakkeita ostaa.

Työn teoriaosuudessa käydään läpi osakesijoittamisen alkuvaiheita Helsingin pörssissä. Teoriaosuuden lähteenä toimi alan kirjallisuus ja aihetta koskevat verkkosivustot. Teoriaosuus kulkee aikajärjestyksessä alkaen välittäjien valinnasta ja kertoen mitä osakesijoittamisen aloittamiseen tarvitaan. Teoriaosuuden edetessä käydään läpi, mitä kannattaa huomioida osakkeen valintaprosessissa ja mistä tätä tietoa kannattaa etsiä.

Työn tutkimusosuudessa ilmeni miten vähän osakesijoittamisesta oikeasti tiedetään. Yksikään teemahaastatteluun osallistuvista vastaajista ei tiennyt osakkeista enempää kuin kukaan muukaan. Vasta ensisijoitusten jälkeen vastaajilla alkoi hahmottua kokonaiskuva osakesijoittamisesta.

Opinnäytetyössä pyrittiin pysymään mahdollisimman tarkasti osakkeissa ja vielä tarkemmin Helsingin pörssissä. Vaikka tässä työssä ei käydä läpi muita sijoitusvaihtoehtoja, niin se ei kuitenkaan tarkoita, etteikö niitä kannattaisi harrastaa. Varsinkin osakesijoittamisen rinnalle olikin suotavaa keksiä myös muita sijoitusvaihtoehtoja.

THE FIRST STEPS OF A SHARE INVESTOR

Mattila, Robin

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Business Administration

September 2019

Number of pages: 47

Keywords: investing, risk, diversification, revenue, tax

The purpose of this thesis was to investigate the first steps of investor in investing. The research section explored ten different themes, starting with four different investors thinking about equity investments. The goal was to find out as precisely as possible how to get into the world of equity investing and what those burning questions are before you dare to buy shares.

The theoretical part of the thesis went through the initial stages of equity investing on the Helsinki Stock Exchange. The theoretical part was carried out by studying literature and the Internet. The theory section runs in chronological order, starting with the selection of brokers and telling you what is needed to start investing in a stock. As the theoretical part progresses, we will look at what to consider in the stock selection process and where to look for this information.

The research part of the thesis revealed how little is actually known about equity investing. None of the respondents participating in the theme interview knew more about the shares than anyone else. Only after the initial investments did the respondents begin to realize the overall picture of equity investing.

The aim was to stay as close as possible to the shares and even more closely to the Helsinki Stock Exchange. While this job does not go through other investment options, it does not mean that they should not be pursued. Especially for the equity investment industry, it would be desirable to come up with other investment alternatives.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TUTKIMUSMENETELMÄT.....	7
3	OSAKESIJOITTAMISEN ALOITUS.....	7
3.1	Oma varallisuus.....	7
3.2	Välittäjät.....	8
3.3	Passiivisen piensijoittajan toimeksiantokulut.....	9
3.4	Strategian luominen.....	9
3.4.1	Tavoitteet.....	9
3.4.2	Ajoitus.....	10
3.5	Kaupankäynti.....	11
3.5.1	Arvo-osuustili.....	11
3.5.2	Toimeksianto.....	11
3.5.3	Täsmäytyspäivä.....	12
3.6	Helsingin pörssi.....	13
4	SIJOITTAMISEN APUVÄLINEET.....	14
4.1	P/E –luku.....	14
4.2	P/B –luku.....	15
4.3	P/S –luku.....	15
4.4	Osakekohtainen tulos.....	16
4.5	Osinkotuotto.....	16
4.6	Tilinpäätös.....	17
5	OSAKESIJOITTAMINEN.....	18
5.1	Sijoituskohteen valinta.....	18
5.2	Informaatio.....	19
5.3	Sijoitusaika.....	19
5.4	Sijoitussumma.....	20
5.5	Riskinotto kyky.....	20
5.6	Tuottohakuisuus.....	21
5.7	Ennustelijat ja suosittelijat.....	22
6	OSAKESIJOITUKSEN TUOTTO.....	22
6.1	Osinko.....	22
6.2	Arvonnousu.....	23
6.3	Osakeanti.....	24
7	HAJAUTTAMINEN.....	24

7.1	Aikahajautus	25
7.2	Toimialahajautus	25
7.3	Esimerkkisalkun hajautus	26
8	RISKIT	26
8.1	Ilman riskiä ei tuottoa	26
8.2	Osakkeen hinta	27
8.3	Osinko vähentää riskiä	27
9	VEROTUS.....	28
9.1	Osakkeiden myyntivoiton verotus.....	28
9.2	Osinkojen verotus	29
10	HAASTATTELU	30
10.1	Miten päädyit sijoittamaan juuri osakkeisiin?	31
10.2	Mitä tiedotuskanavia seurasit mietittyäsi osakesijoittamista, entä mitä kanavia seurasit kolme vuotta sijoittamisen jälkeen?	32
10.3	Kuinka paljon sijoitit alussa ja kuinka paljon kolme vuotta ensisijoituksen jälkeen?	33
10.4	Tiesitkö osakesijoittamisesta paljon ennen kuin aloitit sijoittamaan?	34
10.5	Mikä oli suurin pelkosi osakesijoittamisessa ja onko pelot muuttunut?	35
10.6	Mitkä oli odotuksesi osakesijoittamisessa, entä kolme vuotta ensisijoituksen jälkeen?	36
10.7	Punnitsetko osakesijoittamisen riskejä ja hajautatko sijoituksiasi?	37
10.8	Vertailitko eri välittäjien palkkioita?	38
10.9	Sijoitatko pitkällä vai lyhyellä tähtäimellä?	39
10.10	Mitkä tekijät vaikutti eniten ensimmäiseen sijoituspäätökseen?	40
10.11	Vapaa sana osakesijoittamista harkitseville	41
10.12	Haastattelun yhteenveto	42
11	YHTEENVETO	44
	LÄHTEET	46

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aihe liittyy osakesijoittamiseen ja ennen kaikkea sijoittamisen ensi askeleisiin. Opinnäytetyön tarkoituksena on käydä olennaisia asioita läpi, jotka helpottavat osakesijoittamista. Tämän työn tavoitteena on kannustaa ja rohkaista suomalaisia säästäjiä suomalaisten osakkeiden pariin. Monet suomalaisista pelkää osakesijoittamista eikä tiedä siitä tarpeeksi, joten tämän opinnäytetyön tarkoituksena on esittää säästäjille osakesijoittaminen mahdollisimman helposti ja ytimekkäästi.

Opinnäytetyössä käsitellään osakesijoittamista Helsingin pörssissä mahdollisimman tarkasti ja helposti. Opinnäytetyön teoriaosuudessa edetään järjestyksessä aina ensimmäisen sijoituskohteen valinnasta osakkeiden verotukseen. Ensimmäiset luvut kertovat osakesijoittamisen aloittamiseen vaadittavista toiminnoista, kuten arvoosuus tilin avaamisesta, jonka jälkeen päästään tutustumaan osakesijoittamisen apuvälineisiin ja itse sijoituskohteen valintaan vaikuttaviin tekijöihin. Lopuksi käsitellään hajauttamista eri osakkeiden välillä jota kautta päästään myös riskien välttämiseen. Teorian viimeisessä osiossa käydään vielä verotusasiat läpi.

Työn tutkimusosuudessa selvitetään aloittavien osakesäästäjien lähtötilannetta ensimmäistä sijoituskohdetta ostettaessa. Tutkimuksen runko koostui kymmenestä eri teemasta, jotka kaikki on pohjustettu ensin työn teoriaosuudessa. Teemahaastatteluiden avulla vastaajat pääsivät kertomaan mahdollisimman tarkasti omasta osakesijoittamisesta ja varsinkin sen aloittamisesta. Tutkimuksen tavoitteena olikin saada lukijalle mahdollisimman teoreettinen kuva muiden sijoittajien lähtötilanteesta.

Lähdin tutkimaan aihetta, sillä osakesijoittaminen kiinnostaa itseni lisäksi myös monia nuoria jotka eivät uskalla lähteä sijoittamaan osakkeisiin. Toivottavasti tämä opinnäytetyö avaa monien silmiä osakesijoittamisessa.

2 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimustyypiltään opinnäytetyö on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullinen tutkimus valikoitui helposti, sillä työ tulee pohjautumaan paljolti kirjallisen aineiston keruuseen ja analysointiin. Aineiston keruu tapahtui etsimällä pääsääntöisesti internetistä osakesijoittamista koskevia artikkeleita, tutkimuksia ja uutisia. Osakesijoittamisesta löytyi parhaiten tietoa Pörssisäätiön sivuilta. Myös kirjallista löytyi kattavaa tietoa osakesijoittamisesta. Opinnäytetyö rajataan osakesijoittamiseen Helsingin pörssissä, eli muita sijoitusvaihtoehtoja ei käydä työssä läpi.

Opinnäytetyön loppuosassa keräsin tietoja teemahaastatteluiden avulla. Teemahaastatteluissa haastattelin neljää eri osakesijoittajaa. Kaikki teemahaastatteluun vastanneet olivat sijoittaneet yli kolme vuotta osakkeisiin, joten myös jatkokysymysten esittäminen oli helppoa. Kaksi vastaajista olivat nuoria sijoittajia, noin 25 vuotta vanhoja, jotka olivat aloittaneet sijoittamaan suurin piirtein viisi vuotta sitten. Kaksi vastaajasta taas olivat kokeneempia sijoittajia, jotka olivat sijoittaneet yli kymmenen vuoden ajan. Kokeneemmat sijoittajat olivat yli 50 vuoden iässä.

Teemahaastattelut käytiin kasvotusten, jokainen haastateltava erikseen. Haastattelu tehtiin kymmenen eri teeman avulla ja vastauksia kirjoitin paperille ylös. Haastattelut tehtiin kaikki rauhallisessa kahvilassa. Haastattelut kestivät kaikki reilun tunnin verran. Haastatteluissa käytiin myös yleistä keskustelua osakesijoittamisesta ja näitä pointteja yritin parhaani mukaan kirjata työn loppuosaan.

3 OSAKESIJOITTAMISEN ALOITUS

3.1 Oma varallisuus

Osakesijoittamisen aloittaminen edellyttää oman talouden hallintaa. Ensin menojen tulee olla tuloja pienemmät ja rahaa olla säästöissä niin sanotusti pahan päivän varal-

le. Tämän jälkeen tilille kertyvän rahan voi sijoittaa vaikkapa osakkeisiin. Etenkin korkojen ollessa alhaalla varojen pitäminen pankkitilillä ei ole hirveän kannattavaa. Osakesäästäminen ei vaadi suuria pääomia ja sijoitetut osakkeet voi myydä koska vaan pois.

Tärkein lähtökohta sijoituspäätöksen tekoon on oma taloudellinen tilanne. Osakesijoittamisessa on varauduttava siihen, että sijoituksen arvo voi paitsi nousta, myös laskea. Mitä pidempään osakkeet omistaa, sen todennäköisempää on, että niiden arvo nousee. Osakkeita ostettaessa on mahdotonta ennustaa millaisen tuoton tulee saamaan.

(Pörssisäätiö 2017.)

3.2 Välittäjät

Pörssikauppaa harjoittaaksesi tarvitset välittäjän. Välittäjä tarvitaan, jotta osakekauppa pystyy pörssissä harjoittamaan. Välittäjiä ovat normaalisti pankit, verkkopankit ja pankkiiriliikkeet. Osakesijoittaminen on tehty nykyaikana todella helpoksi. Osakkeita pystyy ostamaan ja myymään verkossa hyvin helposti jopa muutamassa minuutissa. Välittäjät ottavat osakkeiden kaupankäynnistä palkkion, mikä voi olla joko kiinteä palkkio tai prosentuaalinen palkkio. Palkkiot vaihtelevat välittäjien mukaan, mutta yleisin palkkio 1000 euron osakeostosta on noin 8 euroa.

(Taloussuomen www-sivut 2019)

Osakevälittäjien hintakilpailu on varsinkin viime vuosina ollut todella kovaa ja markkinoille on saapunut uusia erilaisia välittäjiä. Välittäjien kaupankäynti-, palvelu- ja säilytyskulut ovat kaikki erilaisia. Osakevälittäjän kulut riippuvat täysin siitä miten teet osakkeilla kauppaa. Kuinka aktiivinen olet? Kuinka suuret toimeksiannot sinulla on? Kuinka iso salkku sinulla on? Nämä kaikki vaikuttavat välittäjän valintaan. Joillekin sijoittajille toinen välittäjä on halvempi kuin toiselle. Se riippuu täysin millainen sijoittaja olet.

(Sijoittaja www-sivut 2017)

3.3 Passiivisen piensijoittajan toimeksiantokulut

Suomalaiset osakkeet		
	Salkun koko 1 000 €	Salkun koko 10 000 €
1. Degiro	2,23 €	2,41 €
2. Nordea	1,00 €	8,00 €
3. Lynx	-	-
4. Nordnet	7,00 €	7,00 €
5. OP	10,60 €	10,60 €
6. Evli	10,00 €	10,00 €
7. FIM	12,40 €	12,40 €
8. Aktia	13,25 €	15,50 €
9. Saxo Bank	18,25 €	18,25 €
10. Danske Bank	14,50 €	14,50 €
11. Handelsbanken	15,75 €	15,75 €

Taulukko 1 Passiivinen piensijoittaja tekee yhden toimeksiannon kuukaudessa, joka on suuruudeltaan 10% koko salkun arvosta, joko 100e tai 1000e (Sijoittajat 2019.).

Taulukossa 1 vertaillaan eri välittäjien maksuja toimeksiannoista. Tämän vertailun mukaan sijoittaja sijoittaa kerran kuukaudessa 10% salkun summasta osakkeisiin. Kuten aiemmin todettiin osakevälittäjien kulut vaihtelevat sen mukaan minkälainen sijoittaja olet. Taulukkoon 1 on yritetty saada mahdollisimman hyvin aloittelevan sijoittajan kulurakenne. Kuten taulukosta huomaa, eri välittäjien välillä voi olla huomattaviakin eroja.

(Sijoittaja www-sivut 2017)

3.4 Strategian luominen

3.4.1 Tavoitteet

Osakesijoittajalla voi olla monenlaisia tavoitteita jotka vaikuttavat sijoittajan päivittäiseen tekemiseen. Yksi voi vain säästää rahaa pahan päivän varalle, toisella taas voi

olla selkeä tavoite mielessä ja kolmannella tavoite voi olla vain yksinkertaisesti riikastua. Sijoittajien tavoitteesta riippuen jotkut hoitavat salkkuaan aktiivisesti, kun taas toiset suosivat ”osta ja pidä” -strategiaa. Mikään näistä edellä mainituista tavoista ei ole väärä ja kaikilla näillä voi päästä hyviin tuloksiin. Sijoitustyyli on aina yksilöllisiä ja sijoittaa kannattaa aina juuri sillä tyylillä, mikä tuntuu itselle parhaimmalta. Sijoitusvalinnat riippuvat usein kiinnostuksesta ja osaamisesta, eikä kannata sijoittaa sellaisiin kohteisiin mistä ei ymmärrä mitään.

Aloittelevan sijoittajan kannattaakin panostaa aluksi sijoitussuunnitelman tekoon, ettei hätäänny kurssien laskiessa eikä jokainen negatiivinen tai positiivinen uutinen horjuta hyviä päätöksiä pitkäaikaisessa sijoittamisessa.

(Pörssisäätiö 2017.)

3.4.2 Ajoitus

Osakesijoittaminen olisi helppoa ja kaikki tekisivät sitä, jos pystyisi aina ostamaan halvalla ja myymään kalliilla. Sen varaan on kuitenkin mahdotonta laskea, että onnistuu ostamaan osakkeen halvimmalla mahdollisella hinnalla ja myymään kun osakkeen kurssi on huipussaan. Kannattaa muistaa, että eiliseen kurssiin ei pysty enää vaikuttamaan eikä tekemään kauppaa, ei siis kannata jäädä odottamaan uutta osakkeen laskua tai nousua, kun tekee kaupan. Jottei osakkeita ostaisi huippukurssin aikaan, osakkeet kannattaa aina ostaa useissa erissä. Pitkäaikaisessa sijoittamisessa oikeaan aikaan ostamisen merkitys vähenee, eikä sijoittamisen aloitusta kannata lykätä turhaan.

Amerikkalaisten havaintojen mukaan 30 vuoden tuotto oli keskimäärin 11,7 % vuodessa, kun osakkeiden ostot oli ajoitettu aina vuoden edullisimpiin kurssiin. Vastaavasti, kun ostot olivat sattuneet kurssien ollessa kalleimmillaan tuotto oli keskimäärin 10,6 %.

(Pörssisäätiö 2017.)

Jokaisen aloittelevan sijoittajan olisi hyvä tehdä sijoitussuunnitelma: Sijoitussuunnitelma kannattaa tehdä ennen kuin lähtee katselemaan eri sijoitusvaihtoehtoja. Suunnitelma kannattaa tarkistaa myös tasaisin väliajoin, sillä elämäntilanteen muuttuessa sijoittajan tarpeet saattavat vaihtua. Internetissä on olemassa erilaisia valmiita pohjia joita on hyvä käyttää sijoitussuunnitelmaa tehtäessä. Sijoitussuunnitelmassa kannattaa ainakin ottaa huomioon: lähtötilanne, oma budjetti/varallisuus, mitkä ovat omat tavoitteet, kuinka paljon on valmis ottamaan riskiä ja miten hajauttaa sijoituksia. (Pörssisäätiö 2017.)

3.5 Kaupankäynti

3.5.1 Arvo-osuustili

Osakkeenomistajilla on oltava henkilökohtainen arvo-osuustili, jossa arvopapereita eli osakkeita säilytetään sähköisessä muodossa. Arvo-osuustilin voi nykyään avata helposti lähes jokaisessa pankissa tai pankkiiriliikkeissä. Tilejä voi olla useimpia tai sitten vain yksi tili, minne kirjaa kaikki kaupankäynnit.

Monet pörssinvälittäjät perivät kuluja tilin avaamisesta ja pidosta. Välittäjiä kannattaaakin vertailla ja katsoa kenellä olisi pienimmät kulut kaupankäynnissä ja tilin avaamisessa.

(Pörssisäätiö 2017.)

3.5.2 Toimeksianto

Osto- ja myytitoimeksiannon voi antaa joko käydessä sijoitusasioita hoitavassa pankissa tai pankin omassa verkkopalvelussa. Toimeksiannot on nykypäivänä helppo tehdä ihan omassa verkkopankissa. Verkkopankin kautta on paljon edullisempaa ja helpompaa tehdä kauppaa, kuin käydä paikan päällä pankissa antamassa toimeksiannota. Toimeksiannossa valitset yhtiön jota haluat myydä tai ostaa ja kuinka paljon. Osakkeelle kannattaa aina laittaa rajahinta, jolla kauppa toteutuu. Näin ei tule mitään

yllätyksiä osakkeen osto- tai myyntihinnassa. Toimeksiantoon kannattaa merkitä myös aikaväli, jolloin toimeksianto on voimassa.

Arvo-osuusjärjestelmässä yhtiön osakkeet rekisteröidään uuden omistajan nimiin heti kun osakekauppa on selvitetty ja maksettu. Osakkeet rekisteröityvät yleensä kahden pankkipäivän jälkeen tilille ja jos myy osakkeita, niin suorituksen saa niin ikään viimeistään kahden pankkipäivän kuluttua. Osakeomistukset kirjautuvat arvo-osuustilille ja osakkeenomistajat saavat siitä tiliotteen.

(Pörssisäätiö 2017.)

Jos esimerkiksi haluaa ostaa Nokian osakkeita hintaan 5 euroa, ja Nokian kurssi on tällä hetkellä 5,12 euroa, voi toimeksiannon laittaa vaikka viikoksi eteenpäin ja jos tällä aikavälillä osakkeen hinta tippuu viiteen euroon, niin kauppa toteutuu. Osaketta ei tarvitse erikseen seurata vaan kauppa toteutuu välittäjän kautta automaattisesti.

3.5.3 Täsmäytyspäivä

Täsmäytyspäivä on tärkeää tietää, jos ostaa tai myy osakkeita osingonmaksun, yhtiökokouksen tai osakeannin aikaan. Se ajoittuu eri tilanteissa eri tavoin ja kaikilla yhtiöillä on omat täsmäytyspäivänsä eli maksupäivänsä.

Varsinkin osinkosijoittajien kannattaa ottaa huomioon osingon irtoamispäivä, joka on tavallisesti Suomessa yhtiökokousta seuraava päivä. Tämä tarkoittaa siis sitä, että jos haluaa osingot tilille on osaketta omistettava/ostettava viimeistään yhtiökokouspäivänä. Tästä syntyykin yleensä niin sanottu irtoamisilmiö, jossa osakkeen markkinahinta laskee osingon arvon verran.

Esimerkki osingonmaksusta: Kone Oyj

Yhtiökokouspäivä (päivä jolloin osingonjakoa koskeva päätös tehdään) : 26.2.2018

Irtoamispäivä: 27.2.2018

Täsmäytyspäivä: 28.2.2018

Maksupäivä: 7.3.2018

Sijoittajalle, joka osti Koneen osaketta viimeistään yhtiökokouspäivänä, maksetaan osinko verolla vähennettynä maksupäivänä. Jos sijoittaja haluaa osingon hän olisi voinut myydä osakkeen pois heti osingon irtoamispäivänä. Kun taas sijoittaja joka osti osakkeen irtoamispäivänä ei ollut oikeutettu osinkoon. Eli lyhyesti sanottuna osake kannattaa ostaa/omistaa ennen irtoamispäivää.

(Nordnet www-sivut 2018.)

3.6 Helsingin pörssi

Helsingin pörssi eli Nasdaq Helsinki on ainoa suomalainen virallinen pörssi ja suomalaisten arvopapereiden kauppapaikka. Helsingin pörssissä käydään kauppaa suomalaisilla arvopapereilla eli osakkeilla. Helsingin pörssissä voi käydä kauppaa myös esimerkiksi joukkovalkakirjoilla tai optioilla.

Helsingin pörssi perustettiin vuonna 1912, ja se kuuluu nykyään ruotsalaiseen OMX-konserniin. Fyysisesti Helsingin pörssi sijaitsee Fabianin kadulla Helsingissä.

Pörssissä kauppaa käydään sähköisesti ja kauppaa saa tehdä arkipäivisin klo 10:00-18:20.

(Sijoitusrahastot www-sivut 2019.)

Suomessa on yli 250 000 osakeyhtiötä, mutta vain pieni osa, reilut 120 yhtiötä, on sellaisia, että niiden osakkeilla käydään kauppaa pörssissä eli ne ovat julkisesti noteerattuja yhtiöitä. Kaikilla pörssiyhtiöillä on velvollisuus tiedottaa osakkeensa arvoon vaikuttavista asioista. Viranomaiset valvovat pörssikauppaa ja yhtiöiden tiedotamisvelvollisuuden täyttymistä.

Pörssin päälistalla yhtiöt on jaettu markkina-arvon perusteella kolmeen eri ryhmään: suuriin, keskisuuriin ja pieniin yhtiöihin. Suurten yhtiöiden (Large cap) osakkeiden yhteenlaskettu arvo on yli miljardi euroa, keskisuurten (mid cap) 150 miljoonasta miljardiin euroon ja pienten (mid cap) alle 150 miljoonaa euroa. Määrällisesti suurin osa Helsingin pörssin yhtiöistä sijoittuukin pieniin ja keskisuuriin yhtiöihin.

(Pörssisäätiö 2017.)

4 SIJOITTAMISEN APUVÄLINEET

Sijoittamisen apuvälineet eli tunnusluvut ovat sijoittajan apuna, kun vertaillaan eri osakkeita keskenään. Tunnuslukuja ei juurikaan itse tarvitse laskea, vaan ne löytyvät useistakin eri lähteistä valmiiksi laskettuna. Kuitenkin on hyvä tietää mitä kukin tunnusluku tarkoittaa. Näin ollen niiden vertailukin on paljon helpompaa.

4.1 P/E –luku

P/E-luku (Price per Earnings) lasketaan jakamalla osakkeen markkina-arvo osakekohtaisella tuloksella. P/E luku kertoo, kuinka monessa vuodessa osake maksaa itsensä takaisin tuloksella laskettuna. Esimerkiksi jos osakkeen hinta on 14,00 euroa ja osakekohtainen tulos on 1,00 euroa, niin tasaisella tuloksenteolla kestää 14 vuotta, että osakkeen hinta on kasassa. Helsingin pörssin pitkän aikavälin keskiarvo P/E luku on noin 16.

(Sijoittaja www-sivut 2019)

Esimerkiksi pieni P/E – luku kuvaa sitä, että yhtiö on tulostasoonsa nähden matalalle arvostettu eli ”halpa” ja korkea P/E –luku vastaavasti korkeaa arvostusta eli ”kallista” osaketta. Pelkkä P/E – luku ei kuitenkaan kerro yhtiön todellista arvostustasoa, vaan siihen liittyy yleensä aina jokin tulevaan tuloksen kehittymiseen liittyvä syy.

(Valanum www-sivut 2019)

Yksityissijoittajien ei juurikaan tarvitse laskea P/E-lukua itse, sillä ne näkyvät useimmissa päivälehdissä ja pörssisivuilla. On myös huomattava, että luvun arvo muuttuu aina sitä mukaan kuin osakkeen markkina-arvo muuttuu.

4.2 P/B –luku

P/B –luku eli pörssikurssin ja oman pääoman välinen suhde on yhden tavan mukaan tehokkain tapa löytää aliarvostettuja osakkeita. P/B – luvun voi laskea kahdella eri kaavalla, jotka molemmat ovat yhtä päteviä ja päätyvät samaan lopputulokseen. Tavallisimmin pörssikurssi jaetaan osakekohtaisella omalla pääomalla.

(Lindström 2007, 199-200.)

P/B – luku kuvaa siis sitä, kuinka paljon yhtiön markkina- arvo on yli tai alle yhtiön omistajille kuuluvan varallisuuden kirjanpitoarvon. Jos P/B –luku on 1, yhtiön markkina-arvo on yhtä suuri kuin omaisuuden kirjanpitoarvo.

Jos P/B –luku on yli 1, niin yhtiöstä maksetaan moninkertaisesti sen omaisuuden arvo. Tämä on yleistä niissä tilanteissa, jossa yhtiön pääoman tuotto on hyvä tai sen oletetaan olevan hyvä myös jatkossakin.

(Valanum www-sivut 2019)

4.3 P/S –luku

P/S –luku kertoo kuinka, kuinka moninkertainen yrityksen markkina-arvo on suhteessa vuosiliikevaihtoon. Luku on hyvin toimialariippuvainen. Matalan katetason liiketoiminnassa P/S – luku saa yleensä matalia arvoja. Korkeakatteisessa liiketoiminnassa P/S luku on taas yleensä korkea.

Mikäli saman alan samantyyppisillä yrityksillä P/S luvut eroavat toisistaan, yleensä syynä on se, että toisella yrityksellä on heikompi kannattavuus tai heikommat kasvunäkymät.

P/S luku kuvaa siis yrityksen markkina-arvon ja liikevaihdon suhdetta ja P/S luvun laskusääntö on markkina-arvo/liikevaihdolla.

(Almatalent www-sivut 2019)

4.4 Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos kuvaa parhaiten yrityksen kehitystä ja täten on myös yksi tärkeimmistä työkaluista osakkeita tutkittaessa. Se kertoo hyvinkin suoraan kuinka paljon osakkeenomistajalle tulee voittoa yhtä osaketta kohden.

Osakekohtainen tulos lasketaan yksinkertaisesti jakamalla tilikauden tulos osakkeiden lukumäärällä. Koska osakkeiden lukumäärä saattaa vaihdella tilikauden aikana, niin osakekohtaisessa tuloksessa käytetään osakkeiden keskimääräistä määrää tilikauden aikana.

(Sijoittaja www-sivut 2019)

Toteutumalukujen ohella osakekohtainen tulos on tyypillinen luku myös pörssiyhtiöiden tulosenusteissa, joita analyytikot laativat. Mikäli yrityksellä on ollut hiljattain merkittävä osakeanti tai osakkeen jakaminen, osakekohtaisen tuloksen oikeellisuuden on kiinnitettävä erityishuomiota. Tällöin myös aiempien kausien osakekohtaiset luvut on oikaistava, jotta ne olisivat vertailukelpoisia uusiin osakekohtaisiin lukuihin.

(Almatalent www-sivut 2019)

4.5 Osinkotuotto

Toteutumalukujen ohella osakekohtainen tulos on tyypillinen luku myös pörssiyhtiöiden tulosenusteissa, joita analyytikot laativat. Mikäli yrityksellä on ollut hiljattain merkittävä osakeanti tai osakkeen jakaminen, osakekohtaisen tuloksen oikeellisuuden on kiinnitettävä erityishuomiota. Tällöin myös aiempien kausien osakekohtaiset luvut on oikaistava, jotta ne olisivat vertailukelpoisia uusiin osakekohtaisiin lukuihin.

(Almatalent www-sivut 2019)

Osinkotuotto kuvaa osingon suhdetta pörssikurssiin prosenteissa. Osinkotuotto kertoo sijoittajalle osingon suuruuden sijoituskohteen arvoon nähden, ja on siksi hyvin havainnollinen mittari. Osinkotuotto voidaan laskea eri tavoilla ja täten sijoittajan onkin tärkeä tietää, miten osinkotuotto on milloinkin laskettu.

Pörssikurssina käytetään yleensä tarkasteluhetken tai tilikauden lopun kurssia. Osinkona käytetään yleensä viimeksi maksettua osinkoa tai hallituksen osinkoehdotusta yhtiökokoukselle, mikäli se on tiedossa.

(Balance Consulting www-sivut 2018)

Helsingin pörssin keskimääräinen osinkotuotto-% on ollut historian aikana noin 4 prosenttia. Pitkässä juoksussa Helsingin pörssin osakkeet ovat tuottaneet noin 8 prosentin tuottoa, eli osinkotuotto on ollut tästä osuudesta noin puolet.

Osinko on yleensä vakaampi tuotto kuin osakekohtainen tulos, sillä yhtiöt maksavat huonoimmanakin vuotena osinkoa. Osakkeenomistajat arvostavat tätä tasaista osinkovirtaa paljon osaketta valittaessa. Sijoittaja kannalta parhaimpia sijoituksia on hyvää osinkotuottoa maksavat yhtiöt, ja mielellään osinkoa joka vuosi kasvattavat yhtiöt. Näiden osakkeiden riski on normaalia huomattavasti matalampi ja ne kestävätkin mahdollisia kurssiromahduksia. Varsinkin pitkän aikavälin sijoituksina parhaat osingonmaksajat ovat hyviä.

(Sijoittaja www-sivut 2019)

4.6 Tilinpäätös

Osakesijoittajalle yksi tärkeimmistä informaation lähteistä on yritysten julkaisema tilinpäätös. Sijoittaja saa tilinpäätöksen avulla paljon sellaista tietoa yrityksen taloudesta ja sen kehityksestä, joka on olennaista osakkeen kurssin kehitykseen. Osakesijoittajan ei tarvitse osata eikä ymmärtää koko tilinpäätöstä sanasta sanaan, vaan muutamien kohdan perusasiat riittävät tarpeellisen informaation poimimiseen.

Tilinpäätös on raportti, joka kertoo yrityksen omasta taloudesta. Tilinpäätös koostuu tulos- ja rahoituslaskelmasta ja taseesta ja niiden liitetiedoista. Osakesijoittajille olennaiset näistä ovat tuloslaskelma ja tase. Sijoittajaa kiinnostaa tuloslaskelmassa laskettu yhtiön tekemä tulos. Tuloslaskelmassa ylimmällä rivillä on yhtiön liikevaihto, josta on vähennetty yhtiön kaikki liiketoiminnan kulut, jolloin lopputulokseksi saadaan yhtiön tilikaudella tekemä voitto/tappio. Liikevoitto kertoo yrityksen liike-

toiminnan kannattavuudesta. Yksikään sijoittaja ei halua omistaa yhtiötä, jonka toiminta ei ole kannattavaa.

(Osakeliitto www-sivut 2018)

Tase puolestaan kertoo yhtiön varallisuudesta. Tase on kaksipuolinen taulukko, jossa toisella puolella on yhtiön varat ja toinen puoli taas kertoo miten varallisuus on rahoitettu. Taseen kummatkin puolet ovat yhteenlaskettuna aina saman suuruiset. Taseessa kannattaa kiinnittää huomiota erityisesti yhtiön velkaisuuteen. Velkaisuutta voi tarkistella muutaman helpon tunnusluvun kautta. Omavaraisuusaste kertoo, kuinka monta prosenttia oman pääoman osuus on yrityksen koko pääomasta. Tämän pitäisi olla sijoittajan näkökulmasta yli 40 %, silloin yhtiö on vakaavarainen. Toinen tunnusluku on nettovelkaantumisaste. Nettovelkaantumisaste on hyvä, jos se on alle 100 %. Tunnusluku voi olla myös negatiivinen, mikä on merkki erittäin vahvasta taloudellisesta asemasta.

Osakesijoittaja voi näiden perusasioiden ymmärtämisellä valita salkkuunsa kannattavia ja taloudellisesti vakaita osakkeita.

(Osakeliitto www-sivut 2018)

5 OSAKESIJOITTAMINEN

5.1 Sijoituskohteen valinta

Sijoituspäätöstä tehtäessä taustalla on yleensä aina samat tekijät riippumatta siitä, onko ostamassa osakkeita, joukkolainoja tai rahastoja. Sijoituskohteen valintaan vaikuttaa aina nämä viisi tekijää: informaatio, sijoitusaika, sijoitussumma, riskinotto-kyky sekä tuottohakuisuus. Sijoituskohteen valinnassa voi myös kuunnella muiden suostuttelijoiden mielipiteitä. Aloittelevan osakesäästäjän kannatta uhrata aluksi aikaa sijoitussuunnitelman tekoon, ettei hänelle tule paniikkireaktiota kurssien laskiessa eikä jokainen kohu-uutinen horjuta hyviä sijoituspäätöksiä pitkäaikaisesta omistamisesta.

5.2 Informaatio

Sijoituskohteen valinta lähtee liikkeelle Ideoista ja vaihtoehdoista. Sijoituskohdetta valittaessa kannattaa tutkia montaa eri vaihtoehtoa. Parhaat ideat sitten suodatetaan haluttujen kriteerien perusteella vielä tarkempaa tutustumista varten.

Osakkeiden valintaan on monia eri tapoja. Joku tarkastelee etenkin yhtiöiden tunnuslukuja ja numeroita, toinen hakee osaavaa johtoa ja omistajia, kolmas taas pohtii megatrendien vaikutusta eri yhtiöiden liiketoimintaan. Ostamalla osakkeita sinusta tulee yksi yhtiön omistajista. Kannattaa siis miettiä, miltä yhtiön tulevaisuus näyttää. Pysyykö yritys kasvattamaan ja tuottamaan tulosta.

Sijoituskohteen valintaperusteita voi olla esimerkiksi: hyvä osingonmaksuhistoria eli vakaa ja mielellään kasvava yhtiö, hyvät kasvumahdollisuudet, tunnettu brändi, luotettava ja tunnettu yhtiö. Valitsemiaan kriteereitä kannatta vielä vertailla muihin saman alan yhtiöihin.

(Pörssisäätiö 2017.)

5.3 Sijoitusaika

Suunniteltu sijoitusaika vaikuttaa olennaisesti sijoittajan riskinsietokykyyn ja on siksi olennainen osa sijoituskohdetta valittaessa. Yleisesti voidaan sanoa, että mitä pidempi sijoitusaika on, sitä enemmän sijoittaja voi riskiä ottaa. Tätä kautta sijoittajalla on myös mahdollista hakea korkeampia tuottoja. Tämä johtuu siitä, että korkeaa tuottoa odottavaan yritykseen kohdistuu suurempi riski arvonheilahteluun ja pahimmassa tapauksessa kurssin laskuun. Yleisesti osakesijoittamista suositellaan pitkällä tähtäimellä juuri näiden riskien välttämiseksi. Pitkällä tähtäimellä on myös suurempi todennäköisyys saavuttaa osakemarkkinoiden matalariskisiä sijoituksia korkeampaa tuottoa.

Oman salkun eri sijoituksilla saattaa ja kannattaakin olla keskenään erilainen sijoitusaika. Osa varoista on mahdollista sijoittaa hyvinkin pitkäksi aikaa, kun taas osa

varoista voi olla lyhyemmällä aikavälillä nostettavia. Oman sijoitussalkun suunnittelussa kannattaakin huomioida eri sijoituskohteiden painotukset siten, että riittävä osa salkun sijoituksista on aina sellaisissa kohteissa, joista pääoma on helppo tarpeen tullen vapauttaa.

(Unitedbankers www-sivut 2019)

5.4 Sijoitussumma

Sijoittaminen vaatii pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta. Sijoitustoiminnalle on aina syytä asettaa realistiset tavoitteet, jotka vastaavat omaa henkilökohtaista riskiprofiilia ja suunniteltua sijoitusaikaa. Jokaisen sijoittajan lähtötilanne on hyvin erilainen. Yksi sijoittaja voi säästää pikkuhiljaa, kun taas toinen aloittaa suurella kertasijoituksella. Kuten edellä mainittiin sijoitusajalla on myös merkittävä vaikutus siihen, kuinka suurta riskiä sijoittaja haluaa ottaa.

Sijoituskohteen ja sijoitussummaan vaikuttaa myös sijoittajan tavoitteet. Haluaako sijoittaa varoja esimerkiksi jonkin hankinnan rahoittamiseksi, halutaanko varallisuutta kerryttää tulevaisuutta varten vai onko tärkeintä nykyisten pääomien arvon turvaaminen. Sijoituskohdetta valittaessa sijoittajan tulee aina ymmärtää sijoituksen riskit ja tuoton muodostuminen. Tärkeää on myös muistaa sijoituskohteen tuottojen verotus.

(Unitedbankers www-sivut 2019)

5.5 Riskinottokyky

Yksi tärkeimmistä vaiheista sijoittamispäätöksessä on sijoittajan riskinsietokyvyn tunnistaminen. Sijoituksen riskillä ymmärretään usein tappioiden syntymisen mahdollisuutta, mutta tarkalleen ottaen riski sisältää käsitteenä sekä voiton että tappion mahdollisuuden.

Sijoittajan riskinsietokyvyllä ymmärretään yleensä sijoittajan kykyä suhtautua tappioiden syntymiseen. Joidenkin sijoittajien vatsahapot kestävät sijoituksen arvon voimakkaatkin vaihtelut alaspäin. Toiset sijoittajat puolestaan huolestuvat jo pelkästä oletuksesta, että sijoitetun varallisuuden arvo voi joskus olla pienempi kuin alkupe- räisen sijoituksen. Jos sijoittaja haluaa saada hyvää tuottoa, on pakko ottaa myös riskejä. Vastaavasti taas vähäiseen tuotto-odotukseen tyytyvän sijoittajan taustalla on hieman huonompi riskinsietokyky. Olennaista kuitenkin on, että riskinsietokyky on kaikilla henkilökohtainen asia ja siihen perustuvat sijoituspäätökset ovat kaikki yhtä hyviä. Kenenkään ei pidä suuren tuotto-odotuksen vuoksi ottaa sijoituksissaan yhtään enempää riskiä, kuin oma riskinsietokyky antaa myöden.

(J-P Kallunki, M Martikainen, J Niemelä 2011, 23-24.)

5.6 Tuottohakuisuus

Osakesäästämällä voi olla monenlaisia tavoitteita, jotka vaikuttavat sijoittamiseen. Yksi muoto on säätää vain pahan päivän varalle, toisella taas on selkeä tavoite saada tietty summa voittoa kun taas kolmannen tavoite on vain rikastua. Jotkut hoitavat salkkuaan aktiivisesti kun taas toiset käyttävät ”osta ja pidä” -taktiikkaa. Molemmilla taktiikoilla voi päästä hyviinkin tuloksiin. Sijoitustyyliä ovat aina yksilöllisiä eikä yhtä ja ainoaa tapaa ole olemassakaan.

(Pörssisäätiö 2017.)

Helsingin pörssin osakkeet ovat tuottaneet viimeisen 20 vuoden aikana 6,1 % vuodessa, kun ottaa huomioon myös osingot. Viimeisen 20 vuoden aikana 10 000 euron sijoitus Helsingin pörssin osakkeisiin olisi kasvanut 32 050 euron arvoiseksi. Tuottojen vaihtelu on ollut todella suurta viimeisen 20 vuoden aikana. Paras vuosi on ollut 1999, jolloin Helsingin pörssi oli koko maailman parhaiten tuottanut pörssi 167 % tuoton avulla. Heikoin vuosi on taas ollut 2008, jollain osakkeet tuottivat -51,3 %. Sijoittaja joka, joka aloitti osakesijoittamisen Helsingin pörssiin 2011 lopussa kaksinkertaisti sijoituksensa alle viidessä vuodessa.

(Sijoittaja www-sivut 2019)

5.7 Ennustelijat ja suosittelijat

Analyttikot antavat osakkeille sijoitussuosituksia ja laativat talousennusteita. Suositukset jakautuvat yleensä viiteen eri luokkaan: osta, lisää, pidä, vähennä, ja myy. Näihin arvioihin vaikuttavat, kuinka paljon osakkeella on nousu- tai laskupotentiaalia. Osakkeille asetetaan yleensä myös tavoitehintaa, jota kohden osakekurssin arvioidaan joko nousevan tai laskevan. Nämä analyttikkojen arviot ovat hyödyllisiä tukinformaatioita, mutta eivät missään nimessä absoluuttinen totuus.

(Elo 2011, 23-24)

6 OSAKESIJOITUKSEN TUOTTO

Pörssiosakkeet ovat siitä hyvä sijoitusmuoto, että ne tarjoavat mahdollisuuden sekä arvonnousuun, että säännölliseen tulovirtaan. Esimerkiksi pankkitalletukset eivät tarjoa arvonnousumahdollisuutta, vaikka pääoman nimellisarvon niistä useimmiten saa takaisin. Korkotuotto kuitenkin harvemmin kattaa rahanarvon heikentymisen. Sitten taas kultaan tai taiteeseen sijoittaessa ne ei tarjoa mahdollisuutta vuotuisen tulovirtaan eikä oman pääoman arvon säilymistä.

Kun osakesijoittajan kokonaiskuvaa ajattelee, niin osakkeenomistajan tulopuolella ovat sekä osakkeen arvonnousu sekä osakkeelle maksetut osingot. Mitä pidempään on osakkeen omistanut, sitä suuremmaksi muodostuu osinkojen osuus. Lyhyemmällä aikavälillä arvonnousun osuus on helposti suurempi kuin osingon osuus.

(S. Saario 2016, 97.)

6.1 Osinko

Osinko on yhtiön osakkeilleen jakama voitto-osuus. Yhtiöt jakavat osan voitoistaan osakkeenomistajille osinkoina ja yleensä jättävät osan yhtiöön. Osakkeen omistajat

päättävät kuinka paljon osinkoa jaetaan vai jaetaanko sitä laisinkaan, osakkeenomistajat päättävät tämän yhtiökokouksessa. Useimmat pörssiyhtiöt jakavat osinkoa keväällä, jotkut maksavat osinkoa kaksi kertaa vuodessa. Jakamatta jätetyn voiton yhtiö voi sijoittaa vaikka investointeihin, jota kautta myös yhtiön arvo nousee ja osakkeenomistajan varallisuus karttuu.

(Pörssisäätiö www-sivut 2017)

Lyhyellä aikavälillä pörssikurssit nousevat ja laskevat markkinamielialojen ja yleisen korkotason vaihtelun mukaan. Osakkeenomistajalle paras yhtiö olisi sellainen, joka pystyisi joka vuosi jakamaan parempaa osinkoa omistajilleen.

Kun yhtiön tulos kasvaa, se voi jakaa enemmän osinkoa omistajilleen. Jos yhtiön toiminta kasvaa nopeasti ja kannattavuus on hyvää luokkaa, yhtiöllä on paremmat valmiudet kasvattaa osingonmaksukykyä nopeasti. Tällä yhtälöllä yhtiön on vaivattomasti korotettava omistajilleen maksamaansa osinkoa.

(S. Saario 2016, 98-99.)

6.2 Arvonnousu

Arvonnousu on osingon ohella toinen osaketuoton komponentti. Arvonnousu tekee sijoittamisesta jännittävän ja ehkä myös haastavan. Osinkosijoittajalle hyvä osinko tuo kerran vuodessa noin 4-5 prosenttia suhteellisen varman tuoton pääomalle. Arvonnousun kautta hyvä yritys uutinen saattaa puolestaan nostaa osakkeen kurssia päivässä jopa 4-10 prosenttia ja vielä seuraavanakin päivänä lisää.

Vaikka osakekurssit heilahtelevatkin päivittäin, pitkäjänteisen sijoituskohteen tuotto kulminoituu kuitenkin yhtiön kerryttämään tulokseen ja aikaansaamaan liikevaihdon kasvuun. Osakekurssit saattavat nousta liikevaihdon kasvaessa, vaikka tulos ei muuttuisi suuntaan eikä toiseen. Tämä johtuu siitä, että yhtiössä nähdään potentiaalia tehdä korkeampaa voittoa jatkossa. Arvonnousun määrää kuitenkin varsinainen tuloskasvu.

(H. Elo 2011, 77.)

6.3 Osakeanti

Osakeyhtiö voi hankkia ulkoista rahoitusta suoraan sijoittajilta myymällä eli laske-
malla liikkeeseen uusia osakkeita. Tätä ilmiötä kutsutaan osakeanniksi. Perinteisessä
osakeannissa uudet osakkeet tarjotaan ostettavaksi tai jaetaan maksutta yhtiön van-
hoille osakkeenomistajille. Usein yhtiöt järjestävät suunnattuja osakeanteja, jolloin
poiketaan osakeyhtiölakiin perustuvasta osakkeenomistajien etuoikeudesta merkitä
uusia osakkeita.

Suunnattu anti suunnataan tietyille tahoille, esimerkiksi myyjälle, kun osakkeita käy-
tetään kaupan maksuvälineenä. Anti voidaan suunnata myös yleisesti sijoittajille, jol-
loin kyseessä on yleisöanti.

(Pörssisäätiö 2017.)

7 HAJAUTTAMINEN

Kun salkkuun valitsee tarpeeksi erilaisia yrityksiä eri toimialoilta salkku tasapainot-
taa itse itsensä. Hajautetussa sijoitusmallissa riskit ovat huomattavasti pienemmät.
Tarpeeksi laajasti hajautetussa salkussa on varaa olla myös huonommin menestyvä
osake. Myös muitakin hajautusmalleja on olemassa, kuin tässä työssä esittämät mal-
lit.

Osakesijoitusten lisäksi olisi hyvä olla muitakin sijoitusvaihtoehtoja esimerkiksi kor-
kosijoituksia tai joukkolainoja.

7.1 Aikahajautus

Aikahajautuksen idea on siinä, että sijoittaja ostaa osakkeita säännöllisin väliajoin kiinteällä summalla ja hankkii osakkeita suhteessa enemmän kun hinnat ovat alhaalla. Tällä kaavalla keskimääräinen hankintahinta muodostuu edulliseksi. Lisäksi tällä vältytään siltä, ettei sijoittaja osta suurta määrää osakkeita juuri ennen kuin kurssit kääntyvät laskuun.

Jos sijoittaja luopuu sijoitussuunnitelmasta kurssien laskiessa, hän menettää juuri strategian keskimääräistä hankintahintaa laskevan perusidean. Kun sijoitusten hajautus ja riskitaso on sopiva, kannattaa valitusta suunnitelmasta pitää kiinni. Hyvin sijoituksensa hajauttava voi suhtautua hyvin luottavaisesti siihen, että ennemmin tai myöhemmin kurssit kääntyvät taas nousuun ja sijoittaja pääsee nauttimaan alhaisen hankintahinnan tuomasta tuotosta.

Edullista hankintahintaakin tärkeämpi on oman riskinsietokyvyn mukainen salkku. Hyvän sijoitustuoton osakesijoituksista saa varmemmin vain, jos on valmis sijoittamaan tarpeeksi pitkällä aikavälillä.

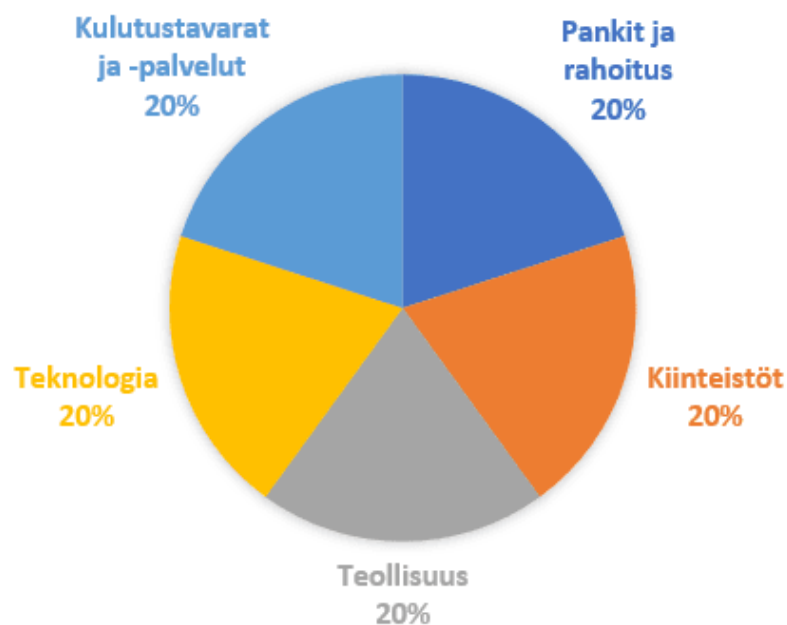
(Inverstori [www-sivut](#) 2019)

7.2 Toimialahajautus

Yhtiöiden menestykseen liittyvää riskiä voi vähentää ostamalla usean yhtiön osakkeita. Yhtiöt kannattaa valita niin, että ne on mahdollisimman paljon hajautettu eri toimialojen välille ja niin, että ne ei ole riippuvaisia toisistaan. Syklisistä yhtiöistä toisen huipputulokset ajoittuvat noususuhdanteen alkuun ja toisten loppuun. Tarpeen tullen hyvin hajautetusta salkusta saattaa löytyä yllättävänkin hyviä myyntikohteita. Osakesalkussa hajautukseksi riittää omistusten jakaminen 5-10 eri yhtiöön, jotka toimivat eri toimialoilla.

(Pörssisäätiö 2017.)

7.3 Esimerkkisalkun hajautus

Kuvio 1. Esimerkkisalkun hajautuksessa on hajautettu viiteen eri toimialaan tasaisesti. Näin ollen salkulla on tasapaino hallussa mahdollisia kurssiheittelyitä varten. (Sijoittajat 2019.)

8 RISKIT

8.1 Ilman riskiä ei tuottoa

Suurelle osalle sijoittajista riski on uhka menettää rahaa. Hyvin usein sijoittajat puhuvat, että riski toteutui kun sijoitus tuotti tappiota. Riski mielletään pahana, sillä riski saattaa tuottaa tappiota. Tämä on kuitenkin kolikon toinen puoli, sillä riski on tuottojen lähde. Ilman riskiä ei voi olla tuottoa sillä jokaisessa sijoituksessa on oma riskinsä.

Tuottavimmat sijoitukset sisältävät yleensä paljon riskiä. Mitä enemmän sijoittaja sietää riskiä, sitä paremmat mahdollisuudet on parempaan tuottoon.

Riski tarkoittaa käytännössä epävarmuutta. Epävarmuus johtuu siitä, että kukaan ei pysty ennustamaan tulevaisuuteen. Nimenomaan tulevaisuuden epävarmuus hermostuttaa sijoittajia. Sijoittajat yrittävät löytää mahdollisimman alhaisen riskin kohteita, sillä tappiot kirpaisevat yleensä kaksi kertaa enemmän kuin voitot ilahduttavat. (Erola 2011, 138-139.)

8.2 Osakkeen hinta

Osakkeiden kurssit vaihtelevat kysynnän ja tarjonnan mukaan. Osto- ja myyntihaluukkuuteen taas vaikuttavat monet seikat. Pörssikurssit heijastelevat yhtiöiden tulevien tuottojen odotuksia, koska ostajat pääsevät käsiksi vasta tuleviin osinkoihin ja arvonnousuihin. Suhdanteilla on suuri merkitys yhtiöiden tuleviin tuottoihin. Tästä syystä suhdannevaihtelut tuntuvat pörssikursseissa jo etukäteen. Usein 6-9 kuukautta ennen nousukautta kurssitaso alkaa nousta ja ennen laskukautta laskea. Sijoittajat tekevät paljon virheitä suhdannekäänteiden arvioinneissa ja siksi kurssit tekevät paljon niin sanottua korjausliikettä.

Lyhyellä tähtämellä pörssikurssit voivat käyttäytyä yllätyksellisesti ja täysin päinvastoin odotuksia. Joskus on kyse virheellisestä tulkinnasta ja joskus taas pörssikursien liioittelusta. Näin ollen ylilyöntien korjauksista syntyy paljon kurssiheittelyä. (Pörssisäätiö 2017.)

8.3 Osinko vähentää riskiä

Riskien kannalta osingolla on suuri merkitys; osinkotulo on selkeästi vähäriskisempi kuin arvonnousu, koska osingot vaihtelevat huomattavasti vähemmän kuin osakkeiden kurssit. Tämän lisäksi tulevan vuoden osinkoa on huomattavasti helpompi harrukoida, kuin arvonnousua tai arvonlaskua. Lähiviikkojenkin kurssikehitystä on hyvin vaikea ennustaa.

Korkean osingon maksavilla yrityksillä on myös se hyvä puoli, että se antaa hyvän suojan pörssiromahduksia vastaan. Osinkojen ansiosta osakesalkku tuottaa myös sil-

loin kun pörssikurssit ovat matalalla. Näin sinun ei tarvitse välttämättä myydä osakkeita huonoina aikoina.

Osakesijoittajat arvostavat myös sitä, että vakaata tulosta tekevissä yhtiöissä osinko tarjoaa hyvinkin varman pohjatuoton osakkeelle. Sellainen yhtiö, joka jakaa aina osinkoa ja vielä pyrkii joka vuosi sitä nostamaan, on turvallisempi valinta sijoituskohteeksi. Osinkotulo tuo sijoittajalle varmaa säännöllistä tuloa ja mitä korkeampi osinkotuotto on, sitä vähemmän sijoittaja on riippuvainen kurssivaihtelusta.

(Lindström 2007, 181-182.)

9 VEROTUS

Osakkeiden verotus muuttuu lähes joka vuosi, joten lukuja ja prosentteja ei kannata liian tarkasti katsella. Tähän työhön verotusvuosi on ollut 2019.

9.1 Osakkeiden myyntivoiton verotus

Luovutusvoittoa eli myyntivoittoa syntyy, jos pörssiosakkeet myydään tai vaihdetaan korkeammalla hinnalla, kuin millä ne on aikoinaan hankittu.

Myyntivoiton tai -tappion määrä lasketaan niin, että myyntihinnasta vähennetään ostohinta eli hankintahinta. Myyntihinnasta voi vähentää voiton hankkimiskulut, esimerkiksi välityspalkkiot ja toimitusmaksut. Koko myyntivoitto verotetaan pääomatulona. Pääomatulojen veroprosentti on 30 prosenttia ja yli 30000 euron pääomatuloista verotetaan 34 prosenttia.

Jos olet hankkinut saman yhtiön osakkeita useassa erässä samalla arvo-osuustilille, osakkeiden myyntijärjestykseksi katsotaan sama järjestys jossa osakkeet on saatu. Vanhimmat jäljellä olevat osakkeet siis aina ensin. Myynnin yhteydessä myyntihinnasta vähennetäänkin osakkeiden ostohinnat siinä järjestyksessä kun osakkeet on hankittu.

(Vero www-sivut 2019)

9.2 Osinkojen verotus

Tavallisen osakesäästäjän saama osinko on osittain verovapaata ja osittain verotettavaa pääomatuloa. Yksityishenkilön saamasta osingosta 85 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia verovapaata tuloa.

Pääomatulona verotettavasta osingon osasta menee veroa 30 prosenttia. Siltä osin kun osingon ja muiden verotettavien pääomatulojen yhteismäärä verovuonna on suurempi kuin 30000 euroa, pääomatulon veroprosentti on 34 prosenttia.

Osingosta menevän veron määrä on siten joko 25,5 tai 28,9 prosenttia. Riippuen siitä kuinka paljon pääomatuloja saa. Osingon maksava pörssiyhtiö pidättää ja tilittää verottajalle ennakonpidätyksenä 25,5 prosenttia maksetun osingon kokonaismäärästä. Näin ollen itse ei tarvitse osingoista saamaa veroa maksaa vaan se menee osingosta automaattisesti.

Esimerkki:

Pörssiyhtiön jakama osinko	1000 euroa
Verotettava osuus	850 euroa
Vero 30 %	255 euroa

(Veronmaksajat www-sivut 2019)

10 HAASTATTELU

Haastatteluissa lähdin selvittämään osakesijoittajien haasteita ensimmäisissä sijoituksissa. Haastattelussa käydään läpi teoriaosuuden pohjalta kysymyksiä osakesijoittamisen aloittamiseen liittyen.

Haastatteluun valikoitui neljä eri osakesijoittajaa. Haastateltavat ovat kaikki sijoittanut osakkeisiin yli kolme vuotta, joten haastattelussa oli helppo kysyä, mitä muutoksia on omaan sijoittamiseen tullut kolme vuotta sijoittamisen jälkeen.

Haastattelut tehdään teemahaastatteluna. Haastattelut käydään kasvotusten ja teemojen vastauksia kirjaan ylös samalla kun haastattelut ovat käynnissä. Teemahaastatteluun valikoitui kymmenen eri teemaa, jotta osakesijoittamisesta saataisiin mahdollisimman laaja kuva ja aiheellisiin kysymyksiin sopiva vastaus.

Haastateltavien kaikki vastaukset kirjoitetaan tiivistetysti aina jokaisen teeman alle. Teemahaastatteluissa pyritään pysyä mahdollisimman hyvin teemojen sisällä, mutta jos haastateltavilla on muita mielenkiintoisia näkemyksiä, niin ne otetaan myös ylös. Kaikkia haastateltavia haastatellaan eri aikaan ja he eivät tiedä toisten vastauksia. Tämä sen takia, että saataisiin mahdollisimman paljon eri näkemyksiä eri teemoihin.

10.1 Miten päädyit sijoittamaan juuri osakkeisiin?

Tässä teemassa perehdytään opinnäytetyön kiperimpään ja aiheellisempaan kysymykseen. Teeman tarkoituksena on saada selville onko muita vaihtoehtoja edes ollut sijoittamiselle ja mikä oli se ratkaiseva tekijä mikä käänsi sijoittamaan osakkeisiin. Teemassa selvitetään myös mitä sijoittaja haki osakesijoittamisella, kun hän päätyi juuri osakkeisiin.

”Tuntui parhaalta pitkän tähtäimen sijoittamiselta huomioiden vuosittaiset osingot.”

”Sain ensimmäiset osakesijoitukset lahjaksi ja sen jälkeen vertailemalla eri vaihtoehtoja totesin tämän olevan hyvä tapa saada tuottoa ja sijoitussumma voi olla pienikin kerralla.”

”Osakesijoittaminen kiehtoi alussa enemmän kuin muut, sillä osakkeita on vaikeampi ja mukavampi seurata kuin esimerkiksi rahastoja.”

”Osakkeisiin oli helppo laittaa pienikin summa rahaa. Mukava seurata kun kurssit vaihtelevat päivittäin.”

Vaikka kukaan vastaajista ei osakesijoittamisesta mitään ihmeempiä tiennyt, niin kaikki vastaajista kuitenkin oli joskus lukenut lehdistä ja kuullut tutulta osakesijoittamisesta. Yhteinen tekijä vastauksissa oli se, että kaikki piti osakkeita mielenkiintoisina sijoituskohteina. Osakkeet olivat helposti nähtävissä monessa eri medioissa ja niitä oli helppo seurata. Varsinkin jos vertaa esimerkiksi rahastoja, niin osakkeet ovat huomattavasti enemmän esillä eri uutisissa ja lehdissä.

Vastaajat pitivät myös osakesijoittamisen aloittamista suhteellisen helppona, kunhan vain välittäjä löytyi sijoittamiselle. Vastaajat pitivät myös siitä, että osakkeisiin pystyi alussa ja myös myöhemmässä vaiheessa sijoittamaan juuri sen verran kuin itse

halusi. Osakkeissa ei ole juurikaan olemassa alarajaa millä summalla on pakko ostaa osakkeita.

10.2 Mitä tiedotuskanavia seurasit mietittyäsi osakesijoittamista, entä mitä kanavia seurasit kolme vuotta sijoittamisen jälkeen?

Tässä teemassa kartoitetaan vastaajien tietämystä osakesijoittamiseen, siinä vaiheessa kun pitäisi tehdä ostopäätös. Mitä tiedotuskanavia vastaajat seuraavat ja kuinka paljon, ennen kuin uskaltaa sijoittaa osakkeisiin. Kuinka montaa eri lähdettä sijoittaja käyttää ja kuinka usein hän niitä seuraa. Teemassa viedään asia vielä hieman pidemmälle ja kysytään onko nämä tiedotuskanavat muuttuneet ajan myötä vai käyttävätkö he samoja tiedotuskanavia, kuin sijoittamisen alussa.

”Lähinnä alan lehtiä työpaikalla. Myöhemmin mukaan tuli eri välittäjien tilastoja ja ennusteita.”

”Kauppalehti alusta alkaen ja kuuntelemalla muiden vinkkejä sekä teksti tv.”

”Alussa en juurikaan seurannut kuin uutisissa. Myöhemmin Kauppalehti tulee luettua lähes päivittäin.”

”Alussa lutin tutun näkemykseen ja myöhemmin aloin itsekin seuraamaan kauppalehteä ja alan lehtiä.”

Kaikilla vastaajilla oli alussa joku tuttu kenen kautta he osakesijoittamiseen ryhtyivät. Alussa vastaajat eivät juurikaan seuranneet tiedotuskanavia, vaan myöhemmässä vaiheessa, kun oman sijoituskohteen pärjääminen alkoi kiinnostaa, niin eri lähteitäkin alkoi löytyä. Kaikki vastaajat käyttivät apunaan Kauppalehden sivua ja kehuivat sen helppoutta ja monikäyttöisyyttä. Kauppalehden sivusto sopii niin aloittavalle kuin kokeneemmallekin sijoittajalle. Kauppalehden sivuilta pääsee tutustumaan helposti

osakekurssin kehitykseen ja tunnuslukuihin ilmaiseksi. Myös alan lehdet ovat tulleet vastaajille tutuksi ja niistä saa paljon syventävää tietoa osakesijoittamiseen liittyen. Vastaajat lukevat uutisia lähes päivittäin ja Kauppalehden lukeminen onkin vastaajille melkein jo rutiini.

10.3 Kuinka paljon sijoitit alussa ja kuinka paljon kolme vuotta ensisijoituksen jälkeen?

Tässä teemassa kysytään vastaajien ensiostoksen suuruutta. Onko laitettu paljon rahaa heti alkuun vai onko lähdetty pienestä summasta liikkeelle. Samaan teemaan kysyttiin onko sijoitettavan summan suuruus muuttunut ajan myötä ja laittavatko vastaajat osakkeista tulevat tuotot heti kiertämään uudelleen osakkeisiin, vai ottavatko he tuotot talteen ja pitävät osakkeet samoissa lukemissa.

”15-20 000e 3.vuotta myöhemmin 1000e.”

”muutaman tonnin ja sen jälkeen tuotot joka vuosi.”

”Noin 100 euroa. Myös nykyään sijoittaa pieniä summia kerralla, tuotot kiertämään.”

”Alussa noin 1000 euroa ja sen jälkeen sijoittelen satoja euroja kerralla.”

Vastaajien sijoitettavat summat vaihtelivat aika paljon. Pienimillään esisijoitus oli suurin piirtein 100 euroa ja suurimmillaan 15000 euroa. Tämän jälkeen vastaajien sijoitettavat summat olivat lähes samoja eli he sijoittivat osakkeisiin suurin piirtein 100-1000 euroa kerralla. Jokainen vastaajista laittoi myös osakkeista saadut osingot kiertämään uudelleen osakkeisiin ja nostivat pankkitililleen vain pienen osan voitoista.

10.4 Tiesitkö osakesijoittamisesta paljon ennen kuin aloitit sijoittamaan?

Tässä teemassa paneudutaan siihen mitä kuulee monen sijoitusta harkitsevien huulilta sanottavan ”en uskalla sijoittaa kun en tiedä siitä mitään”. Tässä teemassa katsotaan ovatko vastaajat olleet tietoisia osakesijoittamisesta vai onko tieto kertynyt vasta siinä vaiheessa kun on kunnolla päässyt osakesijoittamisen makuun.

”En lainkaan. Nykyään luen osakkeista lisää päivittäin”

”Vasta ensisijoituksen jälkeen alkoi kiinnostus heräämään enemmän ja aloin seuraamaan kursseja tiiviimmin.”

”Osakesijoittamisesta en tiennyt alussa kuin tuttujen kertomuksia ja suosituksia. Myöhemmin omakin kiinnostus heräsi ja Kauppalehti tuli tutuksi.”

”Alussa yritin kerätä tietoa, mutta en tiennyt luvuista juurikaan mitään, nykyään osaan lukuja vertailla hyvin.”

Kukaan vastaajista ei ainakaan omasta mielestään tiennyt sijoittamisesta juurikaan mitään. Vasta myöhemmässä vaiheessa vastaajat alkoivat kiinnostua ja tutkimaan osakkeita enemmän. Monelle kiinnostus heräsi silloin kuin ensimmäisiä tuottoja alkoi tulla sijoituksista ja rahaa tulemaan tilille. Monet vastaajista luottivat tuttaviensa neuvoihin ja suosituksiin tehdessä ensisijoituksia. Koska kukaan vastaajista ei laittanut kaikkia rahoja heti osakkeisiin saivat he rauhallisin mielen seurata ja tutustua osakkeisiin samalla, kun sijoittelivat ja tekivät sijoituspäätöksiä. Ensisijoituksen jälkeen jokainen vastaaja oli sitä meiltä, että pystyisi neuvomaan kaveriaan osakesijoituksissa ja niiden tunnusluvuissa. Kaikki vastaajat seuraavat niin paljon kursseja, että pystyisivät sanomaan monen osakekurssin hinnan ulkomuistista.

10.5 Mikä oli suurin pelkosi osakesijoittamisessa ja onko pelot muuttunut?

Tässä teemassa kerätään vastaajien pelkoja ensisijoitusta tehdessä. Mikä on ollut se pahin pelko mitä voi sijoitukselle tapahtua, ennen kuin vastaajat edes tiesi osakesijoittamisesta mitään. Kysymykseen tuli jatkoa sillä, että onko pelot ja murheet muuttuneet ajan myötä, kun tietämys osakesijoittamisesta on karttunut.

”Suurin pelko alussa oli oikeiden osakkeiden valinta, myöhemmin lähinnä oston ajankohta ja oikea hinta.”

”Tapahtuu jokin mullistus maailmalla ja pääoma jäisi saamatta.”

”Alussa, että menettää koko sijoituksen. Nykyään pelottaa oikean valinnan tekeminen ja tuottaako sijoitus tarpeeksi.”

”Alussa ei osannut juuri pelätä mitään kun ei osakkeista mitään tiennyt. Nykyään pelkää kuplan syntymistä eli kurssien romahtamista.”

Vastaajien pelot olivat kaikilla samantyylliset. Kaikki pelkäävät menettävänsä koko sijoituksensa. Vastaajista kukaan ei silti pelännyt kurssin pientä laskua, sillä kaikki sijoittivat pitkällä tähtäimellä ja he pystyivät kestämään pienen kurssinlaskun ja odottamaan osakkeen nousua takaisin omalle tasolle. Alussa vastaajat olivat vielä epätietoisia mitä kaikkea osakkeelle voikaan tapahtua ja vasta myöhemmässä vaiheessa oikean osakkeen valinta ja myös oikea ajankohta osakkeen ostamiselle olivat vastaajille huolenaiheita.

10.6 Mitkä oli odotuksesi osakesijoittamisessa, entä kolme vuotta ensisijoituksen jälkeen?

Tähän teemaan kerättiin vastaajien odotukset osakesijoittamiseen liittyen. Totta kai kaikki haluavat kovat voitot ja hyvät tuotot, mutta mitkä olivat alussa teoreettiset tavoitteet kun sijoittamisesta ei vielä juurikaan mitään tiennyt. Oliko vastaajilla kovat ja yliodotukset vai lähtivätkö he sijoittamaan maltillisesti. Samassa teemassa kartoitettiin sijoittajien muutosta tavoitteisiin ja odotuksiin, kun sijoittaminen on tullut paremmin tutuksi. Onko sijoituksen tuotto odotus vaihtunut vai pysynyt samana, kuin aloittaessa osakesijoittamisen.

”Sijoituksen arvonnousu ja osingot, samat 3 vuoden päästä.”

”Ensin oli vain tarkoitus saada vähän plussaa, sitten sijoitteli niihin, jotka maksavat parhaiten osinkoa.”

”Alussa taksoitus oli vain kerryttää omaa pääomaa. Nykyään odottaa hyviä osinkoja ja mahdollisesti arvonnousua.”

”Alussa odotukset olivat kovia ja luuli osakkeen olevan kuukauden päästä kaksinkertaistunut, nykyään sijoittaa pidemmällä tähtäimellä ja osingot tärkeitä.”

Kaikki paitsi yksi vastaajista lähti maltillisilla odotuksilla liikkeelle sijoittamisessa. Monen tavoitteena oli alussa vain kerryttää säästöjä laittamalla rahaa mieluummin johonkin sijoitukseen kuin että rahat makasivat vain pankkitilillä. Totta kai vastaajat halusivat saada sijoituksilleen tuottoa, jotkut enemmän ja jotkut maltillisemmin. Mitään lottovoittoa ei vastaajat odottaneet saavansa. Myöhemmässä vaiheessa kun osakesijoittamisen tietämys oli parempaa luokkaa, osingot tulivat kaikille sijoittajista tärkeäksi kriteeriksi ja he odottavatkin osakkeiden maksavan hyvää osinkoa joka

vuosi. Koska kaikki sijoittavat pitkällä tähtäimellä osakkeen arvonnousu ei ole niin kriittinen, kuin jokavuotinen tulo osakkeista.

10.7 Punnitsetko osakesijoittamisen riskejä ja hajautatko sijoituksiasi?

Osakesijoittamisessa on paljon eri riskejä ja toiset pitävät enemmän riskistä, kuin toiset. Ilman riskiähän on vaikea saada isoja tuottoja. Tässä teemassa kysellään vastaajien riskinsietokykyä ja miten he välttävät riskejä mahdollisimman hyvin. Hajauttaminen on yksi keino vähentää riskiä ja siitä puhutaan mediassa paljon, mutta hajautavatko vastaajat lainkaan?

”Pyrin ajoittamaan ostokset niin että hinta mahdollisimman oikea = pieni riski.”

”En hajauta hirveästi, kaikki sijoitukset käytännössä osakkeita. Osakkeita eri toimialoihin hajautan kyllä.”

”Hajautan osakkeiden lisäksi myös rahastoihin. Osinkosijoittajana osakkeiden arvonnousu ei niin suuri riski.”

”Hajautan osakkeitani eri aloille ja mahdollisimman moneen eri osakkeeseen. Sijoitan myös suhteellisen säännöllisin väliajoin välttääkseni riskiä.”

Kaikki vastaajista sijoittavat osakkeita mahdollisimman paljon eri yrityksiin ja eri toimialoihin. Myös aikahajautus on monelle tuttu käsite ja mahdollisuuksien mukaan kaikki vastaajista sijoittavat eri ajankohtana. Vastaajille rahastot olivat tuttuja, mutta muita sijoituksia ei löydy laisinkaan. Eli sen suurempia hajautuksia eri sijoituskohteisiin ei vastaajilla ole. Kaikilla vastaajista on osakkeet niin hyvin hajautettu, että yhden osakkeen kokonaan kaatuminen ei pilaa koko osakesalkkua. Kaikilla vastaajista osakkeita oli vähintään 12 kappaletta, muutamalla vastaajista oli jopa 25 eri osaketta salkussaan.

10.8 Vertailitko eri välittäjien palkkioita?

Eri välittäjien välillä saattaa olla paljonkin eroja. Jotkin välittäjät ottavat enemmän kaupantekokuluja ja jotkin välittäjät taas perivät suurempaa kuukausimaksua. Vastaajilta tiedusteltiin ovatko he vertailleet eri välittäjiä alussa ja onko he mahdollisesti vaihtaneet välittäjää huomattuaan muulla olevan edullisempaa.

”Alussa kyllä. Nykyään sen merkitys enää niin pieni ettei tule vertailtua.”

”Ei minkäänlaista vertailua”

”Ei ollut tietoa, että eri välittäjiä on edes olemassa. Sijoitettu oman pankin kautta.”

”Alussa vertailin paljonkin ja vaihdoin välittäjää välillä. Nykyään pysyn samalla välittäjällä sillä se on helppoa ja erot alkavat olla niin pieniä.”

Tähän kysymykseen tuli kaikilta vastaajilta lähes erilainen vastaus. Kaksi vastaajista ei tiennyt eri välittäjillä olevan eri hintoja, kun taas kaksi vastaajaa vertaili ja kilpailutti välittäjiä hyvinkin tarkasti. Eri välittäjillä oli suuriakin eroja kuluissa ja kahden vastaajan mukaan he säästivät useita kymmeniä euroja vuodessa kilpailuttaen välittäjiä. Kaksi vastaajista eivät tienneet mahdollisuudesta kilpailuttaa välittäjiä eivätkä ole sitä edes myöhemmässä vaiheessa sijoittamista tehneet.

10.9 Sijoitatko pitkällä vai lyhyellä tähtämellä?

Osakesijoittajia on monenlaisia, mutta pääsääntöisesti osakesijoittajat voidaan laittaa kahteen eri ryhmään: pitkäaikaisiin sijoittajiin, jotka hakevat tuottoa pitkällä tähtämellä (kuten osingoilla) ja lyhytaikaisiin sijoittajiin, jotka hakevat tuottoa yleensä kurssinousuista.

”Pitkällä tähtämellä. Enemmän osinkosijoittaja.”

”Pitkällä tähtämellä. Nopean voiton hakeminen kiinnostaa, mutta siinä liian isot riskit.”

”Pitkällä tähtämellä, osakkeita vaikea ennustaa ja pitkällä tähtämellä sijoittaessa saa osinkotuotoista edes jotain hyvää jos osakkeen hinta tippuu.”

”Pitkällä tähtämellä ei tarvitse reagoida jokaiseen kurssin vaihteluun.”

Kaikilla vastaajista oli selkeästi sama tavoite. Kaikki sijoittivat osakkeisiin pitkällä tähtämellä ja hakivat osakkeista eniten niitä, jotka maksavat parhaan osingon. Kukaan vastaajista ei juurikaan uskalla tai koe tietävänsä osakkeista niin paljon, että lähtisivät sijoittamaan pelkkää kurssin arvonnousua hakien. Moni piti helpompana tapana sijoittaa pitkällä tähtämellä, niin ei tarvitse kokoajan varoa kurssin arvon laskua tai heilahtelua.

10.10 Mitkä tekijät vaikutti eniten ensimmäiseen sijoituspäätökseen?

Tähän teemaan kerättiin vastauksia ensimmäiseen sijoitukseen ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Monet kokeneet sijoittajat seuraavat osakkeen lukuja hyvinkin tarkasti ja tekevät niiden pohjalta sijoituspäätökset. Tässä teemassa selvitetään onko vastaajat kartoittaneet osakkeiden tunnuslukuja lainkaan vai onko he tehneet sijoituspäätöksen tunnepohjalta.

”Tuttu yritys oman työn kautta.”

”Luotettava ja tunnettu yritys. Yrityksen lukuja en osannut seurata.”

”Vakaa ja tunnettu yritys, että helppo seurata.”

”Tutun suositukset osakkeeseen liittyen. Itse en osakkeesta juurikaan mitään ostaessa tiennyt.”

Näiden vastausten perusteella voidaan yksimielisesti todeta, että vastaajat eivät tieneet osakesijoittamisesta juurikaan mitään ensimmäistä ostopäätöstä tehtäessä. Kaikki vastaajat tekivät ostopäätöksen tunnepohjalta. Vastaajista silti jokainen yritti ottaa selvää osakkeista niitä valittaessa, mutta vähäinen kokemus asiasta teki selvää ottamisesta haastavaa. Vastaajista kukaan ei tiennyt mitä tietoja osaketta valittaessa olisi pitänyt tulkita. Vastaajat valitsivat osakkeet myös siltä kantilta, että niitä olisi helppo seurata osakkeen oston jälkeen. Näin vastaajat pääsisivät paremmin ja helpommin mukaan osakesijoittamisen maailmaan. Kaikilla varmasti ensisijoitus ei käy tunnepohjalta ja moni varmasti perehtyy osakkeisiin paljonkin ennen sijoittamista. Sijoittamisen alussa ei silti tarvitse olla sijoitusguru ja tietää kaikkia asioita.

10.11 Vapaa sana osakesijoittamista harkitseville

Tässä teemassa haastateltavat saavat itse vapaasti kertoa omasta osakesijoittamisestaan ja sen tuomasta kokemuksesta. Tässä teemassa lähinnä keskustellaan osakesijoittamisesta yleisesti ja haastateltava saa esittää muitakin näkemyksiä mitä edellä mainituissa teemoissa käytiin läpi.

”Tuntuu että pitkällä tähtäimellä hyvä valinta jos pitäytyy tunnetuissa hyvää osinkoa maksavissa yhtiöissä.”

”Erittäin hyvä tapa säästää pienilläkin panoksilla ja rahat ovat kuitenkin helposti saatavilla takaisin, jos niitä tarvitseekin.”

”Aloitus helppoa ja kiva saada joskus tulevaisuudessa lisätuloja osingoista tuhlaamatta sijoitettua summaa.”

”Osakesijoittamisesta ei kannata tehdä liian hankalaa. Kukaan ei pysty ennustamaan kurssien vaihtelua, joten mielenkiintoa löytyy.”

Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että osakesijoittaminen on hyvä ja helppo tapa sijoittaa. Osakkeiden myynti on hyvin helppoa joten oman pääoman saa koska vaan pois jos tulee omassa elämässä tiukempia hetkiä. Osakkeisiin ei kuitenkaan tarvitse eikä kannata laittaa koko omaisuutta. Kaikki vastaajista kuitenkin sijoittaa pitkällä tähtäimellä, joten suuria riskejä osakesijoittamisessa ei tarvitse ottaa.

10.12 Haastattelun yhteenveto

Tämän teemahaastattelun perusteella voidaan sanoa, että vastaajat eivät juurikaan tienneet osakesijoittamisesta mitään ennen ensimmäistä sijoitustaan. Haastattelun aikana haastateltavat olivat jo suhteellisen kokeneita sijoittajia ja olivat oppineet kokemuksen kautta sijoittamaan osakkeisiin helpommin. Heidän mielestään ensisijoitusta tehdessä ei tarvitse olla osakeguru ja tietää sijoittamisesta kaikkea. Yhtä mieltä he toki olivat siitä, että sijoittamisen alussa oli hankalaa kerätä tietoa sijoittamisesta. Jälkeenpäin kaikki vastaajat kehuivat Kauppalehden sivuja ja käyttivät tätä lähdettä päivittäin. Kuitenkin alkuvaiheessa kukaan ei osannut juurikaan tulkita Kauppalehden lukuja, vaan vasta enemmän osakkeisiin tutustuttaessa sijoittamisen tunnusluvut tulivat tutuiksi. Vastaajat eivät kuitenkaan kaikkia tunnuslukuja muista ulkoa, mutta ne on nykyään helpommin tulkittavissa eri lähteistä.

Vastaajat olivat myös yhtä mieltä siitä, että osakesijoittaminen on helppo aloittaa ja kaupankäynti välittäjien avulla toimii hyvin. Kokemusta kertyy aina uusia sijoituskohteita harkitessa ja omia sijoituksia seuratessa. Vastaajat kokeilivat kaikki alussa kepillä jäätä ja sijoittivat sellaiseen yritykseen jota oli helppo seurata ja helppoa päästä tunnuslukuihin käsiksi.

Osakesijoittamisen alussa kenelläkään vastaajista ei ollut muita sijoituksia vaan osakkeet olivat ensimmäinen sijoituskohte. Myöhemmin vastaajilla tuli muita sijoituskohteita kuten rahastot tai joukkolainat. Kaikki vastaajat kuitenkin hajauttivat osakesijoituksiaan eri toimialoille ja käyttivät myös aikahajauttamista.

Vastaajat olivat sitä mieltä, että osakesijoittamisen alussa olisivat halunneet saada enemmän tietoa sijoittamisesta. Kaikki vastaajat astuivat tuntemattomaan ensimmäistä sijoituskohteita valittaessa ja ei oikein osanneet odottaa mitään.

Lopussa vielä yleisen keskustelun aikana kaikki olivat tyytyväisiä osakesijoittamiseen ja aloittaisivat sen koska vain uudestaan.

11 YHTEENVETO

Osakesijoittaminen on pelkästään jo tilastojenkin mukaan tuottoisa sijoitusmuoto, jota suomalaisten kannattaisi harrastaa enemmän. Varsinkin Helsingin pörssi on suomalaisille loistava paikka aloittaa sijoittaminen, sillä niitä yhtiöitä on hyvinkin helppo seurata eri medioissa. Osakesijoittajaksi pääsee pienelläkin summalla ja osakkeiden välittäjäpalkkiot ovat nykypäivänä hyvinkin maltilliset.

Sijoituspäätöstä tehdessään ei tarvitse olla mikään sijoitusguru, mutta on suotavaa silti tutustua eri vaihtoehtoihin. Osakkeisiin pääsee perehtymään helposti esimerkiksi Kauppalehden sivuilta ja vielä syvemmin yhtiöiden vuosikertomuksista. Yhtiötä voi vertailla ennen ostopäätöksen tekoa muun muassa tunnuslukujen avulla. Tunnusluvut kertovat osakkeen kannattavuudesta ja arvostuksesta. Tunnusluvut löytyvät myös helposti esimerkiksi Kauppalehden sivuilta. Kauppalehden sivut olivatkin tutkimuksessa haastateltavien selkeä suosikki internetsivusto, mistä pääsee helposti ja nopeasti tutustumaan osakkeiden tietoihin.

Sijoittamisessa ei pääse riskiä millään karkuun. Mitä suurempaa tuottoa sijoituksillesi haluat, niin yleensä sitä korkeammat riskit sillä on. Jokaisella sijoittajalla on omat riskinsietokykynsä ja niiden perusteella sijoitusvalinnat kannattaakin tehdä. Vaikka riskitöntä sijoitusta ei olekaan, niin riskeihin voi silti varautua ja mahdollisesti myös suojautua. Kaikkia sijoituksia ei tarvitse laittaa samaan koriin vaan sijoituksia kannattaa hajauttaa mahdollisimman paljon. Sijoituksia voi ja kannattaakin hajauttaa eri osakkeiden välille hankkimalla montaa eri yhtiötä eri toimialoista. Hajautus kannattaa tehdä myös ajallisesti eli ostamalla osakkeita eri aikaan tai vaikka kerran kuukaudessa pienempiä määriä. Myös muita sijoituskohteita kuin osakkeita kannattaa harkita.

Teemahaastattelun perusteella aloittelevat sijoittajat ovat hyvinkin kiinnostuneita osakkeista, mutta pitävät niitä liian vaikeina tai liian riskisijoituksina. Todellisuudessa kuitenkin oikein sijoitettuna osakesijoituksessakin on hyvin maltilliset riskit. Moni aloittelevista sijoittajista kuitenkin tiedostaa, että osakkeissa pitää olla kärsivällinen.

Sijoittamalla pitkällä aikatahtaimella hyvää osinkoa maksaviin yrityksiin sijoittaja saa itselleen vuotuista tuottoa monta prosenttia tekemättä itse juurikaan mitään.

Oman kokemuksen perusteella voin suositella osakesijoittamista ihan kaikille. Osakkeista löytyy nykypäivänä helposti tietoa ja tietotaito karttuu nopeasti kunhan pääsee sijoittamisessa vauhtiin. Osakesijoittamisen voi ja kannattaakin aloittaa alussa pienellä summalla.

LÄHTEET

Almatalent www-sivut 2019. Viitattu 1.8.2019.
<https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/porssitunnusluvut/osakekohtainen-tulos-eps>

Elo, H. 2011. Löydä helmet – vältä kuplat!. Tie tuottavaan osakesijoittamiseen. 8., uudistettu painos. Tuusula: Omakustanne.

Investori www-sivut 2019. Viitattu 15.7.2019.
<http://www.investori.com/jasenkirje/jasenkirjeet/k080401.html>

Juha-Pekka Kallunki, Minna Martikainen, Jaakko Niemelä 2011. Ammattimainen sijoittaminen. Vantaa: Talentum media ja tekijät

Lindström, K. 2007. Vaurastu arvo-osakkeilla. Helsinki Talenum Media Oy ja Cardia Invest Oy Ab

Nordnet www-sivut 2018. Viitattu 37.4.2019. <https://blogi.nordnet.fi/osingontasmaytys-irtoamis-ja-maksupaiva-nyt-kannattaa-olla-hereilla/>

Osakeliitto www-sivut 2018. Viitattu 3.5.2019.
<https://www.osakeliitto.fi/uutiset/tilinpaatos-tutuksi/>

Pörssisäätiö www-sivut 2017. Viitattu 25.4.2019. <http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2017/06/Osakeopas-2017.pdf>

Saario S. 2016. Miten sijoitan pörssiosakkeisiin 12., uudistettu painos. Helsinki: Talentum media Oy ja Seppo Saario

Sijoittaja www-sivut 2017. Viitattu 1.4.2019.
<https://www.sijoittaja.fi/65941/valittajavertailu-2017/>

Sijoitusrahastot www-sivut. Viitattu 1.4.2019.
<https://sijoitusrahastot.org/osakesijoittaminen/helsingin-porssi-omxh/>

Taloussuomen www-sivut 2019. Viitattu 10.4.2019.
<https://www.taloussuomi.fi/sijoitus/osakesijoittaminen>

Unitedbankers www-sivut 2019. Viitattu 20.7.2019. <https://unitedbankers.fi/tietoa-sijoittamisesta/sijoittamisen-perusteet/>

Valanum www-sivut 2019. Viitattu 9.8.2019.
<http://www.valuatum.com/dictionary/PE.shtml>

Vero www-sivut 2019. Viitattu 7.7.2019.
https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osakkeet_ja_osingot/osakkeiden_myynt/

Veronmaksajat www-sivut 2019. Viitattu 26.7.2019.
<https://www.veronmaksajat.fi/Sijoittaminen/Osinkojen-verotus>